

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.
Кonto почт. шл. 143322.
Адреса для телеграм:
"Діло", Львів.
Год. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА
Місечно: в краю 500 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 3 шв. фр., Чехо-
словаччині 30 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Чайний Вечір

з дансінгом

уладжує Товариство Української Захоронки в су-
боту дня 16. п. м. о год. 8. ввечері в львівській
„НАРОДНЬОЇ ГОСТИННИЦІ“.

Вхід вільний, на одні для дами літатори. Вхід
прощає наше Громадянство в численну участь. 583

Вагання.

Львів 14. листопада 1929.

Немає сьогодні ані одні людини в Польщі,
не виключаючи й державно-владної верхівки, що
могла б шов певного сказати про дальший роз-
виток подій в державі кристалізації. Стан,
який обернувся від дошнього часу, є стан по-
стійного вагання. На який свою тів в минуло,
сучасне й майбутнє кидає день 31. жовтня, день
новий у союмі старшин у нествиблі союму, день
офіційного двобою між двома мажорами.

Події того дня нашіли свій широкій підто-
и не лише в країні, але й далеко поза її межа-
ми. В повіні голосів чужинної преси без сумніву
до ладиваших треба зарахувати становище
французької преси з огляду на соціальні про-
гностичні відношення Франції до Польщі. Про-
гностична преса спільно з урядовим Пат-ом стара-
лася препарувати закордонні голоси в користь
становища урядових чинників. Але описи вия-
вилися, що вони різко відрізняються від урядових
препаратів. Загальною деєю характеристичні го-
лоси французької преси, бо її спостережливості-без-
стороння становище допоможе нам ясніше гда-
кути на витворену ситуацію. І так помірковано-
правля „Авенір“, зазначивши свою гарячу сим-
патію до Польщі, підкреслює, що

„саме з приводу тих симпатій маємо право
висловити наше, переповнене смутком одиуван-
ня на вид глибоких політичних конфліктів, що
розгортаються у Варшаві, а які вже під кінець
XVIII. ст. влеклиши події Польщі в суспільстві“.

Польовіфільський „Журналь де Деба“ в
статті Гюенна, оглядаючи про старшинську демон-
страцію в союмі, зазначив, що це акт, якого не
повинен був толерувати міністр військових
справ.

Марш Пилсудський, який розпоряджає
диктаторською владою, не потребує хатися
тосову виконувати його залякування, щоб
тих владі своїм почуванням. Одночасно зайво
було показувати, що має за собою старшини із
гарпазону, бо про це і так усі знали. Але марш
Пилсудський залюбки дискредитує парламент,
який означає затримку. Ті способи патисну не є
тільки вступом до ревізії конституції. Насиль-
ство і військові демонстрації є диким під-
товою до реформи того рода (конституції). Во-
рог Польщі тільки чинить на її непередумані
кроки.

Подібно писав „Матен“:
„Є тією позицію, що він (Пилсудський) абе-
рив сою, а одночасно позбавив його мпопел-
бу ініціативи. В ті дикій системі сториць
увертності, важна небезпека, яка на до-
ш мету може промостити шлях найгіршим
подіям“.

Величавно поширений „Пті Паріаїон“ за-
значає, що події з 31. жовтня не мають епізодич-
ного характеру, тільки характер „повального кон-
флікту, якого наслідки важко передбачити“.

Вже отякити принагідних голосів фран-
цузької преси суперечить проурядовому підма-
нуванню поглядів закордону і вказує на глв-
бину істину в Польщі конфлікту.

Нинішнє положення в Польщі, ядро ниніш-
нього конфлікту, — то — як підкреслює марш.
Дашинський в розмові з представником „Робот-
ника“ — відношення союму до уряду і напалки.
А в відношення зазначається сьогодні такими
справами: 1) до справа 6. мін. скарбу Чеховича,
якого лют Держ. Трибунал вимагає від союму
державотворної опки необхідних позички бо-
жес мілітаризація скарбу; 2) до передбачення

Не мусите їхати до міста,

щоби зложити свої гроші в банку. Можете це
зробити при допомозі складанок Почтової Каси
Ощадности, які вишле Вам на бажання безплатно

КООПЕРАТИВНИЙ БАНК „ДНІСТЕР“

у Львові, вул. Руська ч. 20.

союмові урядом д-ра Світальського замкнення
рахунків за р. 1927-28 з домотанним ухвалити
додаткові кредити за той час. Одночасно Найви-
ща Контр. Палата пропозувала свої улати до бю-
джету з переступлення його на 600 мін. зол.
відмовляючи урядові абсолютній, що в подію
небувалою не лише в Польщі, але й у світі; 3) то
внесення до союму урядом Світальського проекту
бюджету на р. 1930-31.

В площині цих трьох справ свідчується
взаємодіювання між існуючою виконавчою і
законодавчою владою. Крім того союм — по сто-
пам марш. Дашинського — мусить занятися не-
долею села і хліборобства, кризою в промислі,
безробіттям у містах, руїною в торгівлі, важкими
кредитними умовами.

Очевидно, всі ці справи ще не вичерпують
пильнішого положення населення, що живе
в рамках сучасної Польщі. Та вже агадані справи
пильнують на вагання ситуації в Польщі. Про-
візані урядові кола не лише легковажать союм,
але й не мають великої охоти піддавати його оцін-
ці своїй діяльності. Одночасно вже тепер ясно
позначилося становище союму, який виходить з
душної атмосфери постійних залякувань. Мето-
ди залякування вже перестали діяти, а день
31. жовтня був мабуть під тим оглядом пере-
ломним днем.

На такому підкладі розитесь всякі поголо-
ски, менше-більше в дивостаді помисли, які
однаке в створенні умовинах, коли льогіка події
перестала викладати свою світу, мають таке саме
значіння, як й інші правди. Від кількох днів ш-
рили у Варшаві поголоски про новий державний
оамах, про проголошення лийної диктатури, яка
була би льогічним висновком і закінченням
травневого перевороту 1926 р. Минули вже об-
дві речини, визначені для проголошення дикта-
тури, день 11. листопада (роковина польської не-
залежності) і день 13. листопада (13-ка вважа-
ється „щасливою цифрою“ для марш. Пилсуд-
ського).

Т-во Українських Студентів Львівської Полі-
техніки „ОСНОВА“ уладжує

в неділю, дня 17. листопада 1929 р.

в саях „Нар. Гостиниці“, вул. Костюшка 1а

Чайний Вечір

Початок в 7. год. веч. Вступ вільний за запро-
шеннями, які можна набувати в „Неділі“, Бєлтарська 6,
щоденно від 12—2, а в неділю вечір при касі.

ського). Без сумніву буде ще більше таких ре-
чинців, а всі вони виявляють стан вагання, яке
є станом статистичних потрясень.

Не пашаючи на ті вагання, розрахунок чи
удар між обидвома крилами владної влади —
по всім позначкам — дозрів до вирішення. Чим
може палітисися нинішнє вагання? Теоретично
— гдаючи по лінії природного загострення — в дві
рікані можливості: 1) повалення союмом існую-
чої кристалізації або 2) розважання чи ро-
згладження союму, проголошення лийної диктату-
ри і пралітання пошитою без декорації союму, а у
його висліді окроування нової диктаторської
(фашистської) диктатури.

Крім цих двох основних можливостей є ще
дві побічні, менше або більше компромісові і са-
ме: 1) розважання союму і розважання нових ви-
борів на основі обов'язкової виборчої організації,
що ривалося би віднесенню реформи державно-
го устрою на якийсь час, або 2) поворот до так-
тики сильного-такого толерування існуючого сою-
му з тенденцією дальшої його дискретизації.

Про цю другу альтернативу ось що говорить
марш. Дашинський у агаданій вже розмові з
представником „Роботника“:

„Союм мусить поставити собі питання — чи
можлива є співпраця з тим урядом? Коли союм
відповість на це питання потверджуючи, то ві-
сметється до рахункових замкнень, уяр Найви-
ща Контр. Палати, до справи Чеховича, до господар-
чих справ, або може нажме всі ті справи для
своїх згод в урядом“.

З того ясно, що в перспективі витвореної си-
туації, себто в добі перманентних вагань, лийної
„розважання“ не можна виключити — чи то „голо-
вої“, чи „добочної“, а марш. Дашинський не ви-
ключає навіть найбільш дивоглядного компромі-
су, повороту до перелювственого status quo, до
продовження гри, початої „демонстрацією“ марш.
Пилсудського на мості Кербеля в травні 1926 р.,
а стабілізованій після довершеного перевороту.

Чому?

(Допис з Волині.)

I.

Пересічний український громадянин, оці-
нюючи останні випадки, що характеризують
наше національне життя, — ставить питання:
де лежить причина надзвичайного апікешініа
людей й їхніх душ, — будь-що-будь україн-
ських?

Сягнемо думкою взад, скажемо, на два-
цять років... І тоді українське громадське жит-
тя, яке воно було білше, відзначувало розбіж-
ність думок, розбіжність методів праці. Аркадій
національної єдності у нас ніколи не було. На
єдність ми не хорували ніколи. Дрібнички під-
сизили до рівня принципіальних справ.

Але ця різниця поглядів чи методів зро-
стала „лигура“, виявлялася в своєму осеред-
кові, не подктована була бажаннями чи на-
казами чужої сили. Посторонні і чужі не писали
статей на українські теми, а громадянство від-
до легко відірвати раба від вільної людини.
Під цим оглядом характерним є конфлікт перед
світовою війною поміж студентством і С. Ефре-
мовим, арештованим нині в казачатах чрезви-
чайки в Києві. На лист Винниченка до росій-
ських письменників з обуренням відповів в
„Українській Хаті“ українські студенти Том-
ської громади, де в гострий спосіб осудили
висловлюючись нинішнім терміном, його „хру-
пінство“.

У відповіді української молоді не було ані
одного вислову, які нині часто знаходимо в
селянських чи чотиній пресі. Ознак С.

Ефремова не витримав. Запротестував проти
способу висловів томчаків, називаючи їх „фін-
бованими думками“. Так незвично було для
вуха чути тихий варяз, як „хам“... Так обурю-
ючим було порушення культурного тону в пу-
бліцистиці...

Чи подумав би хто-небудь, що пройде
двадцять років, пронесеться буря війни, й про-
маїне шал революції, степи українські обсягні
будуть кістками лицарів, борців за українську
державність, що переживеться за ці двадцять
років ціле століття, а психологія раба зали-
шиться домінуючою в громадянстві — плазу-
вання перед чужою силою, хамство — що до
сили своєї? Оце плазування допровадило до
знаменитого процесу на Великій Україні, де на
лаву підсудних сиділи найкращі люди, такі
стопроцентово українці, на чолі з Сергієм Ефре-
мовим, а судитимуть — українці „українізовані“.
Бо процес цей попереджений був шкатуванням
своїх „землячків“, які амавали у комуністич-
ну владу, що „правовірність“ їхня не знесе
„ереси“ С. Ефремова чи Чехівського чи А. Ні-
ковського й т. д.

І на Волині буде своєрідний процес (на-
чнється він 25. листопада п. р.), витонений про-
цес Диренції Українбанку. Але попередила його
безсмертна лайка, шкатування, доноси своїх та-
ких „землячків“, що теж бажали висудитися
що підкреслювали свою „правовірність“, що ж
верещали від задоволення, читаючи провоза-
пійку писаним в польській пресі бо писав чу-

EUMIG HARTLEY - то найвища якість!
 Незрівняний в своїй доброті! — Велика селекційність! — Велика сила і ідеальна чистість в дорозі! — Вилучує п.д. гарантією фабричну льокальну стабільність!
 Сотні днів з подвійною свідчати про неугибує праву пробіве, значення цього радіоного апарату на поз. радіоної техніки. **тому купуйте лише EUMIG-HARTLEY, 4-ламповий радіоный апарат!**
 Генеральне представництво
ЛЕВ І ГЕНРИХ АППЕЛЬ
 Львів, Леонів 1. — Телефон ч. 458 і 459.

Українська Господарська Академія.

І, жовтня ц. р. почався зимовий семестр на Українській Господарській Академії. У цей день приступили до виконання своїх обов'язків новий затверджений міністерством хліборобства ректорат у такому складі: ректор проф. Б. Іванницький, проректор проф. Бич, секретар Професорської Ради доц. Голіцинський та декан: декан Агрономічно-Лісового факультету проф. Черелів, продекан доц. Мазепа, декан Інженерного факультету проф. Фролов, продекан доц. Сокович, секретар лект. Зайців, декан Економічно-Кооперативного факультету проф. Бородаєвський, продекан доц. Шрамченко, секретар лект. Сапінський.

Наукове життя Академії в минулому році виявилось не тільки у викладах на всіх факультетах, згідно з програмою, але також у виданні цілої низки наукових творів окремих професорів Академії. Академія випускає II. том своїх наукових записок. Проф. Бородаєвський за свою працю „Економічні проблеми і мир“, яку видав у французькій мові Економічно-Кооперативний факультет, дістав премію Монтаю-Бертон від Міжнародної Університетської Федерації при Лізі Націй.

У минулому академічному році закінчили Академію: інженери-агрономи: Галян Павло, Лисенко Федір, Павличук-Павлович Лазар, Скрипиченко Федір, Савкевич Дмитро, Гулько Данило, Криницький Пилип, Швещ-Кончуєвський Євмен, Білоус Тихон, Сухоставський Володимир, Лисенко Павло, Маньківський Володимир, Федорів Максим, Шевченко Панас, Каленський Панько, Довгань-Левницька Катерина, Сьомак Севастіян, Рибаків Омелья, Оладчик Константин, Рибак Леонтій, Приходько Петро; інженери-лісівники: Кульчицький Володислав, Виноградник Василь, Гайдай Олександр, Чекарів Петро, Білодуб Сана, Гарячий Павло, Іванішин Ярослав, Куницький Ілько, Нестеренко Панас, Федченко Юрій, Буринів Григорій, Буньовський Микола, Гуша Микола, Запорожеч

Петро, Науменко Євген, Теліга Михайло, Шкелда Осип; інженери-гідротехніки: Афанасенко Родіон, Баудинко Іван, Бакевич-Шуковський Дмитро, Кириченко Михайло, Матушевський Юрій, Паркоменко Григорій, Волкован Михайло, Спирidon Володимир, Антипів Олександр, Вінницький Олександр, Федорів Микола, Чернявський Євген, Маланюк Євген, Петрик Пилип, Петренко Петро, Ткаченко Павло, Лисевич Кость, Бігдай Теодосій, Майгур Кость, Меліник Юрій, Сіпко Микола, Ярмоленко Петро, Юрченко Семен, Краєвський Григорій, Пасічник Володимир, Разченко Григорій, Шох Петро, Романченко Михайло, Василевський Микола, Цибуляк Дмитро, Савенко Данило, Поляків Андрій, Пекартук Іван, Кіричко Микола, Миколаєнко Олександр, Карман Олександр, Іванішин Іван, Голік Василь, Бутнілович Олександр, Команів Микола, Сіманів Валентин, Гордієнко Панас, Борткевич Олександр, Катеринич Іван, Остронський Віктор; інженери-технологіи: Козак Олександр, Безпалкова Софія, Галзьянська Лідія, Дітковський Всеволод, Зубченко Данило, Омищенко Федір, Остахів Андрій, Трубин Олександр, Сімонович Володимир, Макошко Іван, Закоморний Микола; інженери-економісти: Донецький Степан, Кмета Архип, Шкляр Василь, Бать Олександр, Паниша Степан, Євтух Олександр, Михайлюк Дмитро, Прокопів Іван, Сіборський Микола, Чубенкова Єлисавета, Бокітський Борис, Липицька Марія, Абрамчик Микола, Воронкевич Атаназій, Орун Петро, Шудя Олександр, Касяненко Матвій, Кононіа Євгенія, Кушніська Зіна, Шматко Іван, Петрівський Данило, Папоротий Михайло, Павлів Олександр, Шабельський Ян, Корбелєвський Олександр, Дольницький Степан, Сіпкова Наталя, Єфременко Григорій.

„Контрреволюція“ на Білорусі

Центральний Комітет комуністичної білоруської партії опублікував відозву, в якій сказано, що на рязанській Білорусі зміцнюються антибільшовицькі настрої та що „контрреволюція“ піднімає голову. Білоруський націоналізм щораз більше випирає комуністів із їх позицій, а навіть антисемітизм приходить щораз більше до голосу.

Смертні присуди в Харкові.

„Комуніст“ повідомляє, що в Харкові відбувся великий процес проти 18 українських селян, які вбили комуністичного агітатора Іпашона та вирізали цілу його родину і спалили дім. Всі обвинувачених засуджено на кару смерті.

периментатор, що пробував той шукати на Подільці і пересадити на оліїм арі (100 м²) пишеницю бібля з його 7 кг., або з гектара 7 сотників? Знаючи: у теорії 100 сотників, а в практиці 4 сотники в морі!

Ще одна справа. Читаю в „С. Г.“ звідомлення про висліді з досвідів, пересаджених над у співність ділянки ріжних мінеральних погнотів, а також чую про інструкції, які одержують наші понові агрономи зі Львова в справі переводження всяких досвідів з обсягу утворювання, відмілювання то-що. З одної сторони подивлюю добру знавство то-що. З одної сторони подивлюю добру знавство й охоту до праці наших культурних робітників, а з другої сторони дивно мені, як можна братись за якусь працю, а ще гірше комусь казати щось виконати, не маючи до того або достаточної теоретичної підготовки, або не маючи достатньої достатньої наги справи, за яку беремось? Досвідичний ріжничка (і всяке інше) — це праця, котрої завданням експериментально ствердити якусь істинуючу, досі незнаву правду. Умовою до освітлення цієї цілі — якнайвища посуда докладність у виконанні кожної чинності. Вислід кожного експерименту, який представляє числами для ствердження його істинності, мусить бути повторений кілька разів і швидко середня арифметична з одержаних чисел дає нам правдоподібність освітленого результату. Чим більше повторень якогось досвіду, тим більше середня арифметична зближена до правди. Я стрічав справознання з досвідів, роблених лиш в одній повторенні. Дані в таких досвідах не заслуговують оцінки на довіря, хочби досвід був зроблений з найбільшою докладністю. Бо той сам експеримент, повторений на тім самім полі кілька разів, дає різні результати. А додаймо до того *tertium comparacionis* тоді зближиться ще більше до правди і т. д. Наші досвідники починають свою працю від того, від чого починали англійські (найстарші) ріжнички досвідники ще в першій половині минулого століття.

Пишучи тих кілька уваг, я не мав наміру нікого дразнити, ані підкопувати чий авторитет, а ще менше порушувати добру славу дорожнього української суспільності господарського часопису. Річна критика конче потрібна, бо вона є мотором поступу, а деколи найліпші наміри можуть звести на манівці, коли вони не базуються на практиці. В пошукуванні нових доріг і нових засобів до подолання незвідного положення нашого селянина ми мусимо всі ті засоби піддати ті увагу лиш найреальніші моменти й дані, що безсумнівно рішають про успіх праці над піднесенням нашого до краю виснаженого хліборобства.

Явонів коло Коничинець.

Іжж. агро. Юліан Виницький.

ЛЕВ ЯСИНЧУК.

Українські переселенці в Новому Світі.

(Продовження.)

Допомогові товариства. — Їхній характер і пресові органи. — Позичкові й станові організації.

Українська маса на еміграції, а передовсім у Злучених Державах, не мала за собою ніякої застави на чорну родину у вигляді „земельки“ чи власного дому. Під впливом необмеженої сили чужого капіталу супроти людини як робочої одиниці, мусило українське робітництво подумати про самозбереження. Так поставили допомогові товариства. Найбільші з них два, а саме „Український Народний Союз“ у Джерсі Ситі Н. Дж., що має 25 тисяч членів і „Український Робітничий Союз“ у Скрантоні Па., з 18 тисячами членів. Обидва товариства розпоряджають великими (у розумінні краю) капіталами. Головою „У. Н. Союзу“ обрано на останній конвенції, що відбулася з початком травня 1929 р. в Нью-Йорку Н. Дж., д. Миколу Мурашка в Рачестер Н. Дж. Координатор „У. Р. Союзу“ відбувся 1929 р. в травні в Скрантоні Па., а головою обрано д. Петро Дутчак (повністю) копателіний ролетник у Скрантоні.

Всі допомогові товариства у Злучених Державах п'ять. Крім названих є ще „Українська Народна Поміч“, „Провидіння“ і „Згода Браців“. Кожен з тих товариств має свій орган, який заступає якусь ідею національного життя українців в Америці.

Допомогове товариство „Провидіння“ має штаб у Філадельфії-Па. Воно гуртує виключно гр. католиків. Його покровителем є український католицький єпископ. Тепер головою є. сов. Іван Овчинський, парох з Ембрідж-Па. Товариство числить 10 тисяч членів. Його органом є „Американський Листопис“.

Українська Народна Поміч у Питебургу Па., має 25 тисяч членів. У часі оснування мало в товаристві в своїх рядах майже виключно українців гр. католиків. Сьогодні вони чи не

в більшості належать до української православної церкви. Головою товариства є д. В. Сорочак з Питебурга. Орган товариства „Народне Слово“, наскрізь націоналістичний тижневик під редакцією д. Матвія Хандоги, виступає ревним оборонцем української православної церкви в Злучених Державах.

„Згода Браців“ реалізує в Оліфанті-Па. його головою д. Юрій Хилія, з походження лемко. Це зможна й бистра людина. Тиснить поміною серед своїх і чужих. Найкращим доказом цього те, що він обраний „медором“ (посадником) регіонального міста Оліфанту. Орган товариства „Нове Життя“, виходить як тижневик тепер під редакцією д. Л. Толонца.

Під оглядом партійних поглядів членів допомогових товариств, можна ті товариства уважати за мішані. 6 там люди всяких політичних переконань. Тільки проводили менше більше партійні. „Український Робітничий Союз“ веде управа, якої члени політичним світоглядом покриваються з красними соціалістами-революціонерами. Проводили інших товариств майже самі націонал-демократи по галицькому понятті. По американській партійній приналежності є там демократи й республіканці. Більшовики вперли здобути тільки зникаюче число голосів.

У Канаді допомогові товариства до тепер не було. Щойно починає одне таке виходити в життя.

Допомогові товариства мають свої філії-відділи, позначені ріжними іменами святих і світських величчів з даними в новими заслугами. Часом навіть виходить комічно, коли відділом називають іменем святиго, правити комуністична управа. Відділи ведуть організаційну роботу для своїх централей, а крім того освітню та плекають товаришескі життя.

Допомогові товариства були зачатком організованого життя. Розвій спільності виділяв потребу організувати нові товариства з спеціальними програмами. Часом причиною організування нового товариства були нездовільні відносини в данішому товаристві, або в особисті справи тих, що хотіли законче бути в проводі. Деколи організували просто конкуренційні товариства, які або розвивалися й „прибавили“ провідниця, або самі падали. Нерідко з однієї місцевості по-

кілька товариств з однаковою метою. Вони удержують коштовні, хоч не завжди потрібні ділової, а тому, що сили робітні — не стає засобів на підхожу домілку. Ця хліба виступає головою в Злучених Державах. У Канаді нема такої скількості товариств.

Поодинокі товариства містяться часто в церковній „галі“ той церкви, від якої вони повстали, або яку підтримують. Церковні галі, це в правдлі „бізменти“ (високі пивниці) під церквою з цілим улаштуванням театральної сали, більше чи менше вивішуваної.

Тому, що допомогові товариства дають своїм членам поміч тільки в означених випадках (недуги, калітність, безробіття, смерті), то вирінає потреба організувати товариства для помічі в розбудови родинного господарства. Першу спробу в тому напрямі зробила гр.-кат. церковна громада в Нью-Йорку Н. Дж. В р. 1922 оснувала вона „Позичково-Віддільну Спілку“, в якій українці складають свої ощадності та вичає гроші на купівлю в будову власних домів. Спілка має вже пів мільона доларів власного майна. В тому місті оснувано теж „Український Банк“, да акція з основним капіталом 124 тисяч доларів.

Поважний український банк існує в Каліфорнії (Огало). Він має уже давню півтора мільона доларів капіталу, але через зловбу агітацію деяких одиниць, що тим способом бажили закрити деякі свої невідповідальні „позички“, — банк був одного року вішном на 600 тисяч дол. капіталу. Тепер набрав наповно довіри й розростається.

Окремо треба зазначити в привітаннях і поділом, що вже перша емігрантська генерація з тих сільських біляків, які бачили перший раз залізницю, коли виїжджали до Америки зрозуміли вагу власного капіталу. Коли фінанське робітництво гуртується для оборони станових інтересів по сильних „книгах“, то українське купецтво починає теж гуртуватися для піднесення в оборону станових справ та творення збірного капіталу. В Нью-Йорку й Шикаго оснувалися товариства українських бізнесменів. Вони ще молоді. Трохи більше довіри до своїх проповідей та дещо більше американського розногу могло би поставити ті товариства на меншій висоті.

(Продовження.)

Дентист-стоматолог
Д-р Степан Дмоховський
 Львів, Сикстуська 35. — Тел. 79-72.
 ПРЕЗІЗІНА ДЕНТИСТИЧНА ТЕХНІКА. — ПОРЦЕЛІНОВІ КОРОНИ.
 АПАРАТ РЕНТГЕНА. 7 30

Інтервенція.

Українські посли Ліщинський і Кохан у львівського воеводи.

У зв'язку з великим матеріалом, зібраним при нагоді посольських поїздок, віч і нарад в 51-ім виборчій окрузі, відбули посли Кохан і Ліщинський в дні 8. листопада н. р. двогодинну конференцію з львівським воеводою Годуковським. На цій конференції посли представили воеводи важке під правовим оглядом положення українського населення, ілюструючи його численними фактами зі сокальського, львівського, равського, жовківського, любачівського та заворівського повіту.

У розмові порушено справи громадського і повітового „самоврядування“, зокрема пануючої досі в багатьох громадах згаданих повітів комісарщини, практики декотрих старостів і господарку повітових виділів, справу заборони віч і нарад (повіт любачівський), а далі справи розв'язування українських товариств (десятих товариств „Лугів“ і „Соколів“ у сокальському повіті), читальні „Просвіти“ (Диків, пов. Любачів, Верхрата, пов. Рава Руска), утруднювання, а то й заборони влаштування аматорських вистав (повіт Рава Руска, зокрема Угнівщина), протизаконні практики деяких поліційних постерунків (напр. команданта Загурського пов. Любачів) та безспівнісність боротьби відказками до воевідства. Зокрема звертали посли увагу і заклали протест проти поширюваних і тенденційно навілюваних польською пресою мимих українських „саботажі“ в Сокальщині, котрі — як заявили оба посли — змірюють до викликання ще й спеціальних репресійних заходів проти українського населення. — Воевода Годуковський прийняв до відома та приобіцяв, що розслідує усі порушені справи.

Комуністичне безглуздя.

(Стаття надіслана).

Кожний з нас знає, яке велике значіння для народної справи мають наші Народні Доми по селах та містах. Тому то Народні Доми є сім'єю в очах наших ворогів і тому й комуністи стараються на кожній кроці перешкодити їх розбудові, щоб спинити національну свідомість народних мас, для якої Народні Доми є дуже сильною опорою. Особливо виступають проти Народних Домів наші недорослі комуністи за морем і всіми способами спливають ту велику допомогу, яку несуть для Народних Домів у рідному краю наші свідомі емігранти.

Ось один дуже вимовний зразок такої комуністичної роботи:

Читальня „Просвіти“ в Соколівці, повіт Золочів, кинула в 1925 р. за гроші, зібрані з добровільних датків, хату для читальні й інших громадських установ села. Хата та за мала, щоб вмістити в ній ще яку установу крім читальні, а навіть для самої читальні вона за тісна, бо не має відповідної сали для викладів, аматорських вистав і т. п. Видів читальні поставили з цієї причини хату розбудувати і почав абирати на це датки в селі та звернувся до своїх односельчан в Канаді, щоб й вони йому допомогли. Цей заклик у Канаді попав до комуністичної газети „Українські Робітничі Вісти“ і з того приводу там вміщено величезний допис за підписом нібито односельчанина, в якому не шадиться лайки як на адресу Т-на „Просвіти“, так і на адресу Українського Національно-Демократичного Об'єднання та наших священників, яких вважається найбільшими ворогами народної справи. Те, що пишеться в тому дописі, доходить до безглуздя. Прим. читаємо там: „Немає З'їзду Просвіти, на якому українські палачини не розбивалиб голови українським працюючим, немає турми в Польщі, де не карались би ціоніри робітничо-селянської Просвіти, запротерені туди українською охрانیєю“. Навіщо ж й інші нісенітничі того ж роду, дописувач „Українських Робітничих Вістей“ підносить як найбільший злочин громадян Соколівки те, що вони під час виборів у 1928 р. віддали всі свої голоси на Українське Національно-Демократичне Об'єднання, чим вони, очевидно, доказали тільки високу свою національну свідомість, і закликає українців у Канаді: „Ні одного цента там, де комуністи урядили й рожи“.

Проти червоного терору на Рад. Україні.

Протест Української Парляментарної Репрезентації.

Українська Парляментарна Репрезентація на своєму засіданні з дня 14. листопада 1929 р. розглянувши масові арештування українських діячів на Рад. Україні, прийняла ОДНОГОЛОСНО наступуючу постанову:

Комуністична диктатура на Великій Україні повела в осейн ц. р. черговий, ним разом дуже нагальний і масовий наступ на представників української інтелігенції, зокремаж на визначних діячів української науки й літератури, на українську молодь середніх і вищих шкіл, на діяльних представників українського селянства й робітництва. Завданням цього наступу є додання всього національного українського руху та ди-

скредитування його при допомозі політичних монстрпропесів і накінець відстрашення від нього населення при допомозі кривавих ексекцій над його провідними діячами. Словом — на всій території Великої України котяться грізна хвиля червоного терору, жертвою якого падають найкращі сини нашого народу.

Українська Парляментарна Репрезентація, розглянувши цю справу, протестує перед цілим культурним світом проти цього комуністичного наступу на українське національне життя і зокрема проти червоного терору, що нищить провідні кадри української нації.

На це відповідають соколівчани: „Почуваємо себе українськими націоналістами та віддали всі свої голоси на Українське Національно-Демократичне Об'єднання і цього не тільки не соромимось, але на це ми горді. Бо колиб усі так поступили і всі об'єднались для спільної праці, то, як каже пісня, „згинув би наш ворог, як роса на сонці“. — А Народний Дім розбудовуємо всі і для всіх — для добра громадян Соколівки і цілого народу“.

З такою відповіддю зустрінувшись з певністю і дописувач „Українських Робітничих Вістей“ від свідомого і здорового українського громадянства за морем. Бо це буде гідна відповідь на комуністичне безглуздя.

СВЯТА 1. ЛИСТОПАДА. ЗАБОЛОТІВ.

Ще тому два роки в Заболотіві трудно було думати про гідне відсвяткування великого народнього свята 1-го листопада. Ще минулого року тільки малий гурток свідомих відсвяткував цей день і помянув пам'ять героїв. А 1-ший листопад ц. р. доказав, чого можна добитися пильною працею. Гурток ідейних людей на чолі з місцевим адвокатом д-ром В. Муровичем не зразився невдачами і розкладові роботи сільробітників протиставив позитивну працю і власний приклад. Наслідком тієї праці місце кпин і насмішків над нашим минулим заступила любов і пошана до тих, що своє життя віддали за краще завтра свого народу. Не вважаючи на робочий день, зібрались на народнє свято до Заболотова великі маси народу з сіл Тулухів, Тростянець, Іллінець, Демич і ін. та виповнили битком місцеву церкву. Трох священників на чолі з о. Сулятицьким відправили урочисте Богослуження і панахиду, а о. Ю. Кисілевський, парох Хлібичина П., виголосив проповідь, що ентиснула сльози на очах поважних старців, піднесла зібраних на дусі і додала їм сили видержати в нерівній боротьбі. По панахиді зложено на гробі полеглих героїв віщі від громад: Заболотів, Кітків, Тулухів і Іллінів. На інвалідів зібрано 23.50 зол. Цьогорічнє свято 1-го листопада виказало, що серед широких мас Заболотівщини поширюється все більше зрозуміння нашої традиції, якою можемо гордитися; це свято дало разом зопоруку, що життя цього закутка нашої батьківщини попливе широким руслом назустріч кращому майбутньому.

данціг.

Дня 3-го листопада н. р. святкувала українська колонія в Данцігу незвичайно врочисто 11-ті роковини листопадового зриву Галицької Волисті* з 1918 р. Свято приготували спільно Союз українських студентів техніки „Основа“ та новозаснована „Українська Громада“ вільного міста Данціга, що складається з політичних та зарібкових українських емігрантів. Свято розпочалося співанню Службою Божою, яку відправив греко-кат. парох Німеччини і в м. Данціга о. д-р П. Вергун з Берліна в одному з данцігських кат. костелів. Співав студентський хор. По Богослуженні відбувся спільний обід при участі біля 100 осіб студентства і громадян. В год. 4. пополу. розпочалася святочна Академія, в якій програму входило відзначення старшин і стрільців УГА пропам'ятним хрестом, реферат про УГА, спомини учасників визвольної війни та хоріві точки. Дуже милою несподіванкою для всіх була коротенька деклямація чотирілітнього хлопчика, сина українського емігранта, „Любіть Україну“ Шевченка і вручення ним президії українського прапора з тризубом. Хлопчик по українськи знає тільки декілька слів і його деклямація, анголошена голосно і сміливо, викликала незвичайне вражіння. Надпрограмовою точкою і, мимоходом кажучи, найкращою була промова посла д-ра В. Загайкевича, який припадково відвідав тутешню громаду. Промова незвичайно гідна і змістом і формою делектолізувала всіх присутніх.

Кара смерти в Станиславові.

Суд присяжних у Станиславові засудив Олександра Шломея із Пнєви на кару смерти через повішення за те, що в р. 1926 він застрілив Івана Криштофовського. Оборона звернулася до прокуратора Польщі з просьбою про помилування і присуд ще не виконаний.

Реформа польської конституції?

З Варшави пишуть, що незабаром має повитись деклярація польського уряду у справі реформи конституції. В урядових колах ця справа обмірковується вже протягом 10 днів.

В цій деклярації будуть порушені й інші справи польського політичного життя.

Поанкаре критикує демократію.

В аргентинському щоденнику „Націон“ появилася стаття Поанкаре, в якій говориться про парляментарний устрій держав та про відношення між владою законодавчою і виконавчою.

Поанкаре обстоює демократію, і боронить республіканізм, але признає, що бачо, чого в парляментаризмі перевилося і потребує реформи, а уряди потребують більших повноважень як мали досі в республіках.

Ромунські ліберали усувають ся з парламенту.

Виконавчий комітет ромунської ліберальної партії на внесок преевса Братіану ухвалив не брати участі в чергових нарадах парламенту, а то на знак, що ця партія не солідаризується з політикою уряду.

Середземноморського Льокарна не буде.

Англійська преса заперечує всі поговори про приготування Англії теорити Середземноморське Льокарно для звільнення собі морських союзників на випадок війни.

Англійська преса твердить, що така політика суперечилаб тенденціям Лейбур Парті, яка стремить до загального порозуміння між усіма державами Європи.

Зєдинені Держави зменшують податки.

Секретар державного скарбу Зєдинених Держав Північної Америки Меллон поставив у парламенті внесок, щоб в 1930 року у Зєдинених Державах зменшити податки, бо на це позволяв стан державної каси.

Збігці зі Соловецьких Островів.

З Гельсінгсфорсу повідомляють, що між 13 збігцями із більшовицьких тюрем на Соловецьких Островах є 11 українців. Всі вони були вивезені більшовиками з України за приналежність до українських антибільшовицьких організацій. Ці збігці оповідають, що в останніх часах вивезено з України на Соловецькі Острови 2000 українців самостійників, арештованих у зв'язку з напруженими відносинами на Радянській Україні.

Інтерв'ю марш. Дашинського.

Нинішня варшавська опозиційна преса приносить інтерв'ю марш. Дашинського на тему конфлікту між урядом і союмом. З технічних причин не можемо нині переповісти цього інтерв'ю. Покажемо тільки, що проурядова преса ще зазначила тільки, що проурядова преса стверджує, що марш. Дашинський цим інтерв'ю ставить себе недвозначно на чолі „лівого-соціалістично-меншшовицької“ опозиції.

Важне для П. Т. Лікарів і Родичів!

МОЛОКО

насвітлюване кварцевою лампою

продує вже мійська Молочарня у Львові, пл. Бема ч. 11, тел. 23—96 і на замовлення доставляє до домі в піалітрових фляшках.

Висилає на провінцію від 10 літрів вгору. 1—3

Сталін нервово хорий?

Із Риги пишуть, що Сталін занепокоєний на нервовий розстрій і що його перевезено до санаторію в Горках, де помер Ленін. Причиною нервового розстрою є перепрацювання. Хорим диктатором опікується 3 лікарів психіатрів. Рівночасно приходять з Москви відомості, що Сталін був тільки ханделю недужий і що він вже повернувся до Москви до своєї праці.

На господарські теми.

Нарада Централь Ревізійного Союзу, Маслосоюзу і Сільського Господаря в справі організації контролю молочності коров.

В нинішній сільсько-господарській скруті стала годівля молочної худоби майже одиноким джерелом прибутків сільського господарства. Та в нас ця ділянка сільського господарства стоїть на дуже низькому рівні. Селяни не мають в годівлі молочної худоби такої користі, як це мають селяни інших культурних країв, в яких годівлі і плекання молочної худоби ведеться організовано. Коли у нас корова дає середньо 1300 літрів молока на рік, то в інших краях селянин не тримає би корови, щоб не мав від неї 2.500—3.000 літрів молока річно. Побільшити молочність наших коров можливо лише заведенням контролю молочності подібно, як це ведеться вже віддана з дуже добрим успіхом в інших краях і польськими годівельними організаціями у нас. Якщо в нас контролює побільшала б молочність наших коров до 2.000 літрів від одної корови річно, то це побільшило б значно прибутки сільського господарства. Викад, якщо потрібно до ведення контролю молочності, звертається вже в першому році шонайменше в десятку.

В тім напрямі ведуть ширшу акцію Ревізійний Союз, Маслосоюз і Сільський Господар. Дня 5. листопада ц. р. відбулася в Ревізійний Союз нарада представників згаданих централ, на якій усталимо спільний план організації контролю молочності при кружках „Сільського Господаря“ і молочарських кооперативах. „Сільський Господар“ справляє в порозумінні з „Маслосоюзом“ план організації контролю молочності при кружках „Сільського Господаря“ або молочарських кооперативах на протязі 5-ти літ.

„Сільський Господар“ має занятися вишклом контролерів молочності та технічним переведенням організаційного плану в життя і та фактова сільсько-господарська організація буде мати нагляд над працями секцій годівлі і плекання молочної худоби.

Цю працю буде вести „Сільський Господар“ в тісний контакт з „Маслосоюзом“, як його установою, що в першій мірі найбільше містослована в годівлі і плеканні молочної худоби рога то худоби, Маслосоюз забезпечує Сільському Господареві утримання потрібного фактового персоналу для ведення організаційної праці та вивчає школу „Сільського Господаря“ в Коршеві в засоби для практичного навчання на курсах, приміщуючи сюди ті школи свою зародкову обору і хлівною коштом 2.000 зол.

Тим-то створено триві основи для організації праці над піднесенням молочної продукції та поліпшення господарської та племенної вартості молочної худоби.

Усіх цієї спільної праці буде тим більше, чим живіше справою займуться місцеві організації по селах.

НОВИНКИ

— Львівська хроніка. Арештовано Осипу Гоморозу за те, що покинула на вулиці свою дитину. — За крадіж арештовано Антона Ожидищука. Франца Борковського і Бенямена Мисля. — Злодії обкрадали торгівлю при вул. Боніва 16, та викрали гардеробу д-ра Бреннера з вул. Кривецьких. — При вул. Кохановської отримався Бася Шайхтова. — Висівина. У зв'язку з новинкою у ч. 234

„Діла“ з 20. жовтня п. р. „Львівська хроніка“, у якій сказано про арештування Льва Лозинського за обман, дістаємо висновок, що студент Лев Лозинський, замешкалий при вул. Об'їзд 4, не є ідентичний із арештованим Львом Лозинським.

— Богослуження для студентів вищих шкіл. У нас вже повідомлялося, що в кожну неділю і в кожне греко-кат. свято відправляється для студентів високих шкіл у Львові в церкві Св. Духа при вул. Коперника 36 Служба Божя з 15-хвилинною проповіддю. Початок Богослуження в год. 11.45. На Службі Божій з минулої неділі, що закінчувалася ці Богослуження, було до 200 студентів. Прегарну проповідь до української студентської молоді виголосив о. ректор д-р Йосиф Сліпий.

— Вілгріз ніс своїй любовиці. Перед львівським судом відбулася розправа проти 19-літнього Францішка Баркета, якого судили за те, що вілгріз ніс своїй нареченій Марії Юдівній, танцюристі із „Пекелка“. Обвинувачений дуже жалував свого вілгріза і признався, що вілгріз наречений ніс зі зарості, що вона зрадила його з одним паном, який купив їй футро. Наречена, Марія Юдівна вибачила своєму нареченому його вину і обидвоє помирились. вийшли зі салі додому. Обвинуваченого всеж таки засуджено на 7 літ арешту.

— Роквини завішення зброї. З нагоди 11-літніх роквини завішення зброї, у Парижі відбулася велике національне свято. Перед гробом невідомого воєнка дефілювали тисячі осіб. Перед Палацом Інвалідів відбулася урочистість вручення військам прапорів воєнних, здемобілізованих полків. У Лондоні ці роквини відсвятковано 2-мінутовою мовчанкою, яка почалася точно в 12 год. в полудне. Коли загрміли гармати, 4 мільйони населення Лондону припинило розмови і всякий рух на вулицях, так, що ціле місто виглядало мов мертво.

— Нагорода Гонкурів. На днях у Парижі буде ввирішене питання, хто з французьких письменників має дістати 1929 р. нагороду братів Гонкурів. Офензива авторів, що прагнуть скористати з цієї нагороди, вже розпочалася. Французька Академія вже дістала 72 твори, що ждуть тої нагороди. Найбільше шанс мають письменники: Рене Бізе, Юрій Давид, Іван Дорсен, Леон Гюбер і Нетрі Вері, хоч ані один з них ще немає світової слави.

— Рекорд вірності в любові. Перед 65 роками один німець Яків Шварц, маючи 22 роки, залюбився у Фріді Шмідт із містечка Кавітайм і внідажачи до Америки, обіцяв їй, що як поверне до Німеччини, то ожениється з нею. Шварц доробився в Америці майна, але вернувшись до краю не міг і його наречена чекала на нього 65 літ. Немаючи охоти вийти за кого іншого джмїж. Але цього року 91-літній Шварц вернувся із Америки додому і то з великим маєтком та сповнюючи свою обіцянку, оженився із 89-літньою нареченою.

— Смерть голодомора. У Лондоні помер славний голодомор Сакко, італієць з походження, який доробився великого маєтку тим чином, що побивав рекорди у здібності голодувати. Останній раз він виступав у Лондоні і голодував аж 65 днів, але після цього занедужав із голоду і помер у ліжничі. Своєю кар'єрою він розпочав як атлет.

— Смерть комуніста у в'язниці. Мадярська преса повідомляє про смерть комуніста Олександра Сутарона, який був засуджений на 12 літ тюрми за революційний замах на представників мадлярської влади. Помер він від голодівки в тюрмі у Майсцені. Ця голодівка тривала майже два тижні і так виснажила його організм, що після неї він не мав сили прийняти жадної поживи і закінчив життя.

— Злочини в Америці. Поліційна статистика всіх держав Південної та Північної Америки виказує, що в 1928 р. в цілій Америці замордовано 12.000 осіб, а поранено в нападах і бійках понад 60.000. За цілий рік в Америці зрабували злодії майже 4 мільярди доларів.

— Серце В. Реймонта. За старанням варшавських літературних організацій і з дозволу папи римського та родини В. Реймонта, на днях пи відбувся у Варшаві урочистий акт зложення підбудетись у Варшаві урочистий акт зложення урнин зі серцем автора „Халопів“ у філяр костелу св. Хреста Урну виготовив мистець різьбар Зигмунт Отто. На ту ціль польський уряд асигнував 3000 зол. В тім самім костелі є вмурована урна зі серцем Шопена.

— Рйнік вісти. До Берліна приїхав посол Іраніал д-р Бінічі — Ріка Нева так прибула, що затопила в Ленінграді декілька фабрик. — У французькій посольстві у Гельсінґфорсі стріляло до урядовців посольства фінляндський генеро жанин Сільверберг. Причини замаху ще не вив'яснені. — Англійський парламент ухвалив виплатити 500 тисяч фунтів емеритурі. — Бура, яка давала 500 тисяч фунтів емеритурі, тепер

КУРС Модерних Танців

Т. Витвицького

зачинється на днях. — Панні відомості з афішах

ня Швецію і Данію, та зробила багато шкоди. В Триєсті невідомий тип застріляв префекта поліції. Вбивника арештовано. Правдоподібно замах виконано з політичних мотивів. — До Варшави приїхав новий єгипетський посол Некад Паша. — Болгарська письменниця Карзвалова святкує 50-ліття літературної діяльності. На концерті в честь тої письменниці був присутній болгарський король. — У Римі буде відкрита єгипетська Академія мистецтва. — Казимір Вержінський, відомий польський поет дістав від президента Польщі золотий хрест заслуги. — Недалеко Тульону на торпедовій лодці був вибух, від якого агинуло 3 особи. — Англіїшкі викинули з найбільшої англійської бібліотеки в Єрусалимі твір Ремарка „На заході нема нічого нового“ за його пацифістичні тенденції. — У Кракові прийшло між студентами поляками і жидами до бійки, в якій був поранений один поляк і один жид. — У Станиславові арештовано Симона Друкера за кольтпортажу комуністичних брошур, між якими були й українські брошури. — У Берліні приготується вистава польського мистецтва, графіки і пластичних мистецтв. Вистава ця почнеться 1. квітня 1930 року і буде тривати кілька тижнів.

— Найдавніший хірург. Недавно в Єгипті викопано гробницю хірурга Секел Ніяна, який жив 4000 літ перед Христом у місті Мемфісі, як прибічник лікар фараона Сагури. Навис на гробниці свідчить, що цей лікар був у великій ласці в фараона, та тішався славою знаменитого хірурга в цілій Єгипті. Імя Секел Ніяна, це найдавніше імя хірурга, яке збереглося сучасному поколінню.

— Мадлярська Вистава праць учнів арт. маляра О. Нонакієвського відчинена від 7. до 21. листопада 1929 р. в салі Акад. Дому — Супіньського 21, від год. 10—16. Участь беруть В. Гриценко, Я. Городинський, О. Друченко, В. Іванюх, Ст. Лушк, М. Мороз, Г. Смильський і Р. Чорний. 970 4—10

Гоголь на фільмі.

„Сорочинський ярмарок“, виробництво „ВУФКУ“

Від трьох днів висвітлюють у Львові українську радянську фільму, про яку ми чули вже віддана. Обрізка відомого твору Гоголя ведена по лінії реалізму. Ми так давно не читали Гоголя і так давно не бачили справжнього народного театру, який відтворював би побут з усіма його нюансами, як за давніх часів, що його оживлені картини повисли на нас заплехом призьби й сонешників. Пісая штурдерних спенарів модерної фільми гумор Гоголя впливає на зміну нашого настрою, як віяло із селю із задумливої столиці. З таким почуттям линує сам Гоголь у світ своєї уяви, де зустрічає рідні спомини українського села.

Декого з глядачів могли бентежити спени в пеклі, де чорти користувались винаходами, невідкритими ще в добі Гоголя. А проте саме ця модернізація розбуджувала чи не найбільше широкого сміху. Вона нічим не наругує Гогольської фантазії, яка залюбки добувала ефекти гумору й сатири з контрасту двох нестійких світів. Телефон і грамофон — це діяльські винаходи для простолюди, заки воно до них зангло.

Нині єдині американські фільми поруч українських і російських мають такий багатий матеріал побутових картин, які роблять враження без окремих складних перипетій. Дивлячись на них, ми не квапимось до розважки. Ми знаємо заздалегідь, що вибрана дієвина мусить вийти за парубка, якого любить і тому слідкуючи за цією ілюзіною історією, раді би її лише продовжити. Радянські фільми звертають на себе увагу однією цікавою подробицею: всі вони озвучують часто й по-мистецькому рухом маси. Це явище можна розяснити в першій мірі досвідом, здобутим підчас революції, яка дала неодну нагоду придивитись хвилюванню юрби, що йшла в рух або до наступу.

Нинішній театр не в силі дати такої широкої перспективи сільського життя як кіно, що може що-хвилин змінити картину. „Сорочинський ярмарок“ на фільмі відроджує нам не тільки призабуте село, але й Гоголя. Ті моменти, де фільм знімає одночасно різні об'єкти дій в одну картину, немов би одна змагалася з другою — авторіють наскрізь новим технічним засобом враження, не далеке душі Гоголя, наскрізь сучасного письменника з своїх „Арабесках“.

М. Р.

3 судової салі.

ДРУГИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ АРТИСТКИ ВАЛІ ФЛЬОРКОВСЬКОЇ-РЕКШИНСЬКОЇ.

Другого дня зіпанила як свідок мати вбитого чоловіка обвинуваченої. Кунегунда Рекшінська; у своїх зізнаннях вона представляє свого сина, як добру і лагідну людину, як шляхотного джентельмена, що впаде жертвою демоїчної і злої своєї жінки.

На її думку, всемо винувата Валя Фльорковська-Рекшінська, яка трактувала свого чоловіка як пса, витрачала його гроші, була гуляш, легковажна і не адібно працювати.

Але свідок признає, що її син оженився з Валею Фльорковською тому, бо надіявся, що вона має 250.000 приданого.

Рекшінська твердить, що ані вона, ані її син не були дитинами, а навпаки, дитину була часто плакати обвинувачена, а коли Рекшінський забороняв бити дитину, то обвинувачена вдарила свого чоловіка в лице, за що Рекшінська на деякий час прогнала її з дому.

Попавши в огонь перехрестних питань, Рекшінська всеж признає, що її син часом був обвинувачений і часто прозивав її поганими словами, а одного дня, побачивши, що жінка ходить на стрічі із якимись невідомими панями, Рекшінський вдарив обвинувачену в лице. Після того удару Рекшінська грозилась, що застрілить свого чоловіка. Для 1. травня коли Рекшінська (мати) вже спала почула в другій кімнаті стріли, встала з постелі, вибігла до спальні і побачила сина у хвилі, як він поцілений у груди, хотів встати, але впаде біля ліжка і за хвилину помер.

Після цього на салі явився свідок Фльорковський, перший чоловік обвинуваченої, але аргументував із своїх зізнань на превеликий жаль публики, яка сподівалась від цього свідка сензаційних ревелаций про свою бувшу жінку.

Цікаві були зізнання Олександра Сокальського, промисловця зі Львова при вул. Охоронч. ч. 7. Він був старшиною польської армії, але закохався у Валю Фльорковську і покинув військо та жив із обвинуваченою у добрій згоді, доки вона не покинула його і не пішла до Рекшінського.

Цей свідок представляє обвинувачену як

жінку середньої інтелігенції, але горду, напогаману, хоч добродушну і дбайливу господиню. Взагалі цей свідок видає обвинувачену дуже добрим свідком.

Дальші свідки Ваппенбергер і Лука Вось характеризують вбитого Рекшінського, як ідеаліста романтика, зрівноваженого чоловіка, що любив часом випити і погуляти.

Завтра продовження розправи.

Літературний куток.

НОВИЙ ЛАВРЕАТ НОБЛЯ.

6 лям знову німецький письменник — Томас Манн. П'ятий раз паде літературна нагорода Нобля на німецького кандидата. Не тільки в фізиці й хемії, але й в літературі німці досі мають найбільше здобутків. Правда, що длічі літературна нагорода припала німцям не-письменникам у тісному значінні цього слова; у 1902 р. дістав її Теодор Момзен, історик, а в 1908 Рідольф Ойкен, філософ. Попередниками Манна були: в 1910 р. Поль Гайзе і в 1912 р. Гергарт Гауптман.

Г. Манн мав цього року дуже поважних контркандидатів. Дивною грою обставив два його суперники земляки, Гуго Гофмансталь і Арно Гольц нежданно померли. Гольц, за яким робив заходи міністр закордонних справ Штресеман, помер напередодні призначення нагороди, як і сам Штресеман. Рікарда Гух, як ми вже раніше зазначували, не була поважною кандидаткою. Справжніми контркандидатами були англієць Джон Гельсмерс, один із найбільше читаних поважних сучасних авторів, американець Сінклер Льюїс і М. Горький.

Ще безпосередньо перед призначенням премії з авторитетних кол комітету ввелися прилюдно, що при оцінці письменників беруть вважно на увагу цілість заслуг кандидата. Та нема найменшого сумніву, що німці, поруч англієць, мають найбільший вплив на роздачу нагород, підготовляючи свої кандидатури надовго наперед.

Томас Манн нині вже майже класичний німецький письменник, хоча ще в повнім розквіті своїх творчих сил. Його абірні твори складаються на 10 великих томів. Найбільше відомі повісті це „Буденброні“ і „Заворожена гора“. З трохи менших обсягом „Королівська високість“; з новель „Смерть у Венеції“ і „Тоньо Кремер“. До цього

треба додати повний глибокий зрівноважений думок том „Міркування неспітника“ і два томи критичних нарисів на теми літератури в суспільного життя.

Зі спортивного життя.

Лещетарська секція С. Т. „Україна“.

Ініціативний гурток лещетарів С. Т. „Україна“ подає заінтересованим до відома, що в суботу 16. XI. ц. р. в год. 6 веч. у доміні СУК (Підвалля 9/1), відбудуться організаційні сходи лещетарської секції. Зогляду на важність обговорюваних справ просяться всіх охочих стати членами лещетарської акції, прийти на ці сходи.

За вхід до Ліги.

По двох своїх перемогах над мистиями округ: Впередом (Напшудом) у Ліпінках на Шлеску і Огніщем (Огніском) у Вильні львівська Лехія вважається тепер найпевнішим кандидатом на мистия всіх А-клясових дружин і тимсамим має всі шанси ввійти до Ліги. В цю налію Лехія грає на своєму грищі з Л. Т. С. Г. (Зодзь) і якщо впорається із цим противником, то можна рахуватися з її входом до Ліги. Змагання за вхід до Ліги закінчатися не скорше, як при кінці грудня.

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Стефанія з Менцінських Вербицька вдова по бл. п. о. Михайлові Вербицькому, парохіві Улична дрогоб. повіту і талергофському воязеві, — упокоїлася в Бозі, по довгій і тяжкій недужі, дня 10. жовтня ц. р. в 67 році свого многотрагедального життя в Іванкові, на Поділлі, далеко від рідної, улюбленої Лемківщини, полишаючи в невинній жалю й тузі своїх найближчих! В. І. П.!

Родині Черкавських, осиротілій з приводу передчасної смерті невіджалованого їх мужа і батька, Михайла Константиновича, висловляє отсим глибоке співчуття

893 родина Гольдшейр
Крем'янець.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Миський Театр:

П'ятниця, 15. листопада, год. 7-30 веч.

„Де можеш ти казати своїй бабці“.

Субота, 16-го, год. 3. попол. „Марія Стюарт“, вистава для молоді (найнижчі шни).

Субота, 16-го, год. 7-30 веч. „Великий кран“.

Гостинний виступ Юноши-Степовського.

Неділя, 17. листопада, год. 3-30 попол.

„Де можеш ти казати своїй бабці“.

Неділя, 17-го, год. 7-30 веч. „Артисти“.

Малий Миський Театр:

П'ятниця, 15. листопада, год. 7-30 веч.

„Солом'яні відпіві“ (премієра).

Субота, 16-го, год. 7-30 веч. „Солом'яні відпіві“.

Неділя, 17-го, год. 3-30 попол. „Процес Мері Деген“.

Неділя, 17-го, год. 7-30 веч. „Солом'яні відпіві“.

Театр ревілі „Гонг“ — в салі кіна „Кольосей“:

П'ятниця, 15. листопада, „Електричне кохання“, дві вистави: год. 7-15 і 9-30.

Субота, 16. листопада „Електричне кохання“, дві вистави: год. 7-15 і 9-30.

Неділя, 17-го, „Електричне кохання“, дві вистави: год. 7-15 і 9-30.

Кіна.

Аполло: Адаміа сад (П. Петрович, адміс Террі), на основі повісти Роберта Гіченса.

Касіно: Маски Ервіна Райнера (Джон Джайлберт).

Кольосей: Піф і Раф, як непобідимі стрільці. Виправа на риби.

Лев: Королева без корони (Лекі Геліатен) З Корніном Гріфіт і Варкоміс.

Марусенька: З дня на день (на основі повісти Фері Гетза).

Оаза: Мадж Реканіс.

Палас: Звукова фільма „Чотири чорти“ (Джанет Гейнор).

Пам: Тайна штадеді в Демблані (Марія Яковіні).

Пасаж: „Правда побідує“ (Уліам Десмонд). Тиждень Пата і Гомонта. Ам. комедія.

Стінаве: Тепер або ніколи!

Фатаморган: Понад світ (Жером-Ського).

Хинера: Рудоволоса (Клара Бов).

Утіха: Чорний Орел (Руд. Валентіно).

Програма радіо.

Субота 16. XI. 1929.

Варшава (1411,7) 20-30 Вечірній концерт. Краків (312,8) 20-30 Трансмисія.

Варшава Гельсінгфорс (221,4) 17-00 Грамофонові плати. Ляйпциг (259) 16-30 Популярний концерт. Братислава (279) 12-30 Концерт Оскара Недбала. Талін (296) 20-15 Танкова музика. Брюно (341,7) 20-00 Військова оркестра. Лондон (356,3) 19-45 Арій Баха. Штутгарт (360) 19-30 Рода-Рода (гулорески). Гамбург (372) 17-30 Арій Гайда і Гендла. Франкфурт (390) 16-00 Концерт зі Штутгарту. Берлі (403) 18-45 Популярна музика. Берлін (318) 16-30 Концерт запелі Роша. Стокгольм (436) 20-00 Кабарет. Рим (441) 21-02 Військова концерт. Лянгенберг (473) 20-00 Веселий вечер. Прага (487) 21-30 Концерт піаністи Шіуагода. Міліно (501) 12-30 Легка музика. Брюссель (509) 21-15 Концерт консерваторії. Відень (516,3) 19-00 Камеральна музика. Рига (525) 17-00 Пополудневий концерт. Мюнхен (533) 16-00 Цитра. Будапешт (550) 12-00 Костельні злони і пугальська музика. Москва (825) 15-30 Камеральна музика. Ковно (1935) 18-05 Смичкова оркестра. Ленінград (1000) 19-00 Популярний концерт. Харків (1304) 15-30 Російська музика. Париж (1725) Танкова музика.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ГОДИНИК ВАШІ буде найліпше направлений у найбільшій годинникарській роботі Івана Зельтенрайха Львів, пл. Марійська ч. 5. — З провінції просямо репарції присилати поштою. — Старомодні жіночі годинники переробляємо на ручні. 618 16-7

БІЛІАНТИ, також інші біжутерію купує по високій ціні Домбровський-Гольдштейн, Львів (Готель Жоржа) А. академічна 2. 619 8-7

ФУТРА оказійно продає і приймає до комісової продажі „Універсум“. Комісова складниця Львів, Пасаж Михайла. 785 8-20

ВІСІЛАЮ почтово гарні, вибраний гриби (найменше 5 кг.) по зол. 22—1 кг. — Салаткові помиди на цукрі в 5 кг. фасках за зол. 18— Волоцькі оріхи в 5 кг. мішочках за зол. 26— Франко за посылкою Мендель Штуммер Косів к. Колодні. 812 3-10

НА ПРОДАЖ вілла 1-поверховна, нова, центральне опіщення, вілла. — Вул. Гроховських ч. 4. перестанова трамвайний, без посередництва. 866 3-5

МУНДАНТКА рутинювана, а кілька днів практикою, з найкращими референціями пошукує бюрової праці від зарп. у Львові або на провінції. — Згодошення: Безплатне бюро посередництва праці при Союзі Селянських Спілок, Львів, вул. Гроховських ч. 2/П. 1-3

ПОШУКУЄ до зарп. доми вдови по свідченню з Пережиської Епархії, самітної, в середніх ділах, старий самітний вдовець. — Згодошення з поданням умови до паровозного уряду в Крехові, в Крехові. 889 1-3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціаліст недуг легінів, серця і жолува

д-р Фелікс Ган

Львів, Городецька 46.

438 Пересвітлення Рентеном. 56-2

Надішлов вісгун осени й зими

КАТАР

носа, гортанки й хрипка

тому поручається

P I N O M E T H Y L

заресстр. в Мініст. Внутр. Спр. п. ч. 1198 і в держ. патентовім Уряді п. ч. 18136.

PINOMETHYL визнається при острім катарі носа, гортанки й хрипки — усуває наслідки і є середнім дезінфекції віддиховних доріг.

До набуття в усіх апіках в 835 Польщі і в Данцігу. 2-4

Ціна 1.75. Ціна 1.75

ФУТРА

подорожні

ФУТРА

спортові

ФУТРА

містові

поручає

К. ЦВИНАР

Львів — Руська ч. 18.

808 Крива ч. 10. 1-1

Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

бувш. лікар загранічних клінік, спеціаліст скірних, венеричних і сексуальних хоріб та лінарської косметики

ординує від 8-10^{1/2} 14-18.

в неділі і свята від 10-11.

Гірське сонце. Вапофор. Дітермія. Кривотерапія. Сепараткові пожекальні.

Львів, вул. Потоцького ч. 11. 1. 1. 9-7

826 Телефон 63-87.

Спеціаліст скірних, венеричних недуг і косметики 1-1

д-р РОМАН ДОЛЬНИЦЬКИЙ

орд. від 3-6 попол., вул. Глубока 1/ партер. — Кварцева лампа. Дітермія

На замовлення готові

Футра

і перерібки — поручає Ф.и

Ф. і И. ЛЮБЕЛЬСЬКИЙ

Львів, Ругоського 5. Тел. 48-78

561 400 літ існує. 9-10

Присилайте передплату!